

Programma Volhoudbaar Samenwerken voor het klimaat

THE GLOBAL GOALS

Leeuwarden heeft een klimaatneutrale energie- en warmtevoorziening

Alan Laws, alan.laws@leeuwarden.nl

Resultaten 2024

- 38 procent van de energie wordt duurzaam opgewekt (1,67 PJ)
- 9 procent energiebesparing in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2020 (besparing van 441 TJ)
- Zelf het goede voorbeeld geven

Acties

- Transitievisie warmte is gereed
- Wijkuitvoeringsplannen voor 5-10 gebieden in Leeuwarden
- Ondersteuning van 20 koploperinitiatieven per jaar
- Sociaal energiebeleid: advies en hulp voor 800 huishoudens per jaar
- Gereedheidskist met energiebespaartips waarmee 10.000 huishoudens bereikt worden en 1.000 gerichte adviezen per jaar worden gegeven.
- Uitvoering sociaal krediet en subsidie duurzame dorpen en wijken.
- Ondersteuning en advies aan 40 VvE's.
- Stimulerend toezicht voor energiebesparing bij bedrijven. Minimaal 50 bedrijfsbezoeken per jaar.
- Prestatieafspraken sociale woningbouwcorporaties t.b.v. minimaal 16.000 woningen
- Faciliteren zonnestroom (204MW)
- Warmtenet gevoed door geothermie voor 6.000 woningequivalenten
- 668 TJ duurzame warmte
- Faciliteren ten aanzien van de investeringen in de elektriciteitsnetwerken door Liander en Tennet
- Verduurzamen van de eigen organisatie

Leeuwarden heeft een samenleving zonder afval en is 'the place to be' voor ontwikkelingen op het gebied van circulaire economie

Nick Boersma, nick.boersma@leeuwarden.nl

Resultaten 2022

- Tenminste 10 projecten kopen we circulair in
- Maximaal 100 kg restafval
- Tenminste 30 Leeuwarder bedrijven geholpen met hun circulaire ontwikkeling

Acties

- Invoeren gedifferentieerde tarieven afval in 2022
- Inzet van afvalcoaches en buurtinterviews
- Nascheiding van luiers en inzet van de BEST tas voor hergebruik en recycling van producten
- Optimaliseren van inzameling van afval
- Grondstofstromenanalyse eigen organisatie als update van de versie in 2019 in 2022.
- Opstellen 'roadmap' naar maximaal circulair inkopen in 2025.
- Innovatiefonds voor circulaire bedrijvigheid.
- Faciliteren van CIRCO-tracks voor het MKB.
- Actieve rol in 'start-up in residence'-programma.
- Launching customer voor circulaire producten en diensten.
- Samenwerking met studenten en onderwijsinstellingen. Faciliteren van afstudeeropdrachten t.a.v. circulaire economie.
- Bedrijven en kennisinstellingen helpen bij (Europese) projectontwikkeling en financiering.
- Evenementen en communicatie.
- Aanstellen van een inkoper met als specialiteit circulair inkopen.
- Onderzoek, leren en toepassen van circulaire methodieken.

Leeuwarden is klaar voor periodes van hitte, meer neerslag en meer droogte en is daardoor klimaatadaptief

Diderick Niehof, diderick.niehof@leeuwarden.nl

Resultaten 2025

- 25.000m3 waterberging in bebouwd gebied
- 10 % schaduw creëren op grotere oppervlakten, ongeveer 25% van onze hittestressknelpunten
- Een afgerond onderzoek naar de gevolgen van droogte in bebouwd gebied

Acties

- Opstellen plan van aanpak voor uitvoering in periode 2021 tm 2025 (Q1 2021)
- Aanpakken van 17 wateroverlastknelpunten. In totaal 8.2 hectare.
- Aanpakken van 9 hittestressknelpunten.
- 53.015 m2 aan schaduw creëren - komt overeen met aanplanten van ca. 300 bomen.
- In 2021 onderzoek doen naar de gevolgen van droogte op funderingen, groen en wegen.
- Informeren inwoners over maatregelen op eigen terrein - via operatie Steenbreek.
- Via (promotie) subsidieregelingen inwoners stimuleren om op eigen terrein tegels weg te halen, beplanting toe te voegen en waterberging zoals vijvers en regentonnen aan te leggen. Budget voor 1200 maatregelen.
- Stimuleren van projecten die zich richten op waterrecycling.
- Bij nieuwbouw of herinrichting van een gebied de leefomgeving klimaatadaptief inrichten.

Ambities

- Als organisatie worden we beter in het bereiken van duurzaamheidsdoelen en stimuleren we de samenwerking zodat meerwaarde ontstaat
- Een CO2 arme energievoorziening en & onafhankelijk worden van fossiele brandstoffen zoals aardolie en aardgas
- Als gemeente in kunnen spelen op klimaatverandering - een klimaatadaptieve gemeente in 2035
- Een samenleving zonder afval in 2050
- In 2025 behoren we met de provincie Fryslân tot de top-3 van de meest gunstige ontwikkelregio's op het gebied van circulaire economie